

Број/Број: 03-05-1-183/12

Сарајево/Sarajevo, 12.06.2012. godine

Izveštaj o posjeti delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Parlamentu Kanade

Delegacija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u sastavu: g. Milorad Živković, predsjedavajući Predstavničkog doma, g. Denis Bećirović, zamjenik predsjedavajućeg PD PS BiH, g. Drago Kalabić, poslanik u PD PS BiH i predsjedavajući Grupe prijateljstva PS BiH sa Kanadom, g. Martin Raguž, delegate u Domu naroda PS BiH, gđa Mirsada Bukarić-Kovačević, rukovodilac Sektora za međunarodne odnose i protokol i gđa Amila Žujo, prevodilac, boravila je u zvratnoj bilateralnoj posjeti Parlamentu Kanade od 28.05-02.06.2012. godine. Tom prilikom bh parlamentarna delegacija se sastala sa predsjednicima Predstavničkog doma (Donjeg doma) Parlamenta Kanade, g. Endrju Širom (Andrew Scheer) predsjednikom Senata, g. Noelom Kinselom (Noál Kinsella), Donaldom Oliverom, predsjednikom kanadske grupe za IPU, senatorom g. Robertom Gogenom, parlamentarnim sekretarom ministra pravde, g. Džeraldом Kedijem (Gerald Keddy, M.P.), parlamentarnim sekretarom ministra vanjske trgovine, članovima Stalnog komiteta za vanjske poslove i međunarodni razvoj Parlamenta Kanade, g. Kris Aleksanderom (Chris Alexander, M.P) parlamentarnim sekretarom ministra odbrane Kanade, članovima Stalnog komiteta za nacionalnu odbranu, g. Gerijem Brajkroјcom (Garry Breitkreutz) potpredsjednikom Delegacije Kanade u PS NATO, g. Depak Obrai-em, parlamentarnim sekretarom ministra vanjskih poslova, g. Dejv Liveјk-om (Dave Levac, M.P.P), predsjednikom Zakonodavne skupštine Ontarija. G. Rob Fordom, gradonačelnikom Toronta.

Sastanak sa g.g. Endrju Šir-om (Andrew Scheer), predsjednikom Predstavničkog doma Kanade:

g. Živković: Nakon iskazane zahvalnosti za dobrodošlicu, srdačan prijem delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Kanadi, g. Živković se, u ime građana BiH zahvalio Kanadi za sve što je činila u proteklom periodu, od slanja velikog broja svojih vojnika u mirovnu misiju u BiH, pomoći u deminiranju te u vezi s tim iskazao optimizam da će Kanada nastaviti svoje učešće u tim projekatima. Posebno istakao očekivanja da u našim odnosima značajnu ulogu ima bh dijaspora, za koju bi mnogo značilo potpisivanje određenih sporazuma, posebno Sporazuma o socijalnoj zaštiti i Sporazuma o mladima. Takođe istakao potrebu daljeg unapređenje i proširenje međuparlamentarne saradnje, čemu će svakako doprinijeti i formirane Grupe prijateljstva u Parlamentu BiH i Parlamentu Kanade. G. Živković je iskoristio priliku i uputio poziv g. Šeru da posjeti Bosnu i Hercegovinu

g. Šer: Tokom razgovora iskazao izuzetno zanimanje za situaciju u Regionu, odnosu Bosne i Hercegovine sa susjedima, te o euroatlanskom putu BiH. Posebno zadovoljstvo izrazio zbog prisustva BiH parlamentarne delegacije na sjednici Predstavničkog doma gdje su se direktno imali priliku uvjeriti u veoma živu raspravu o trenutno najznačajnijim temama.

g. Živković: Informisao kanadskog kolegu o veoma dobrim međuparlamentarnim odnosima i saradnji zemalja bivše zajedničke države te o aktuelnostima vezanim za euroatlanske integracije zemalja Balkana.

g. Denis Bećirović: Uputio zahvalnost domaćinima na toplom prijemu, te zahvalnost za učešće 40.000 kanadskih vojnika u mirovnim misijama u BiH. Istakao da oko 80.000 ljudi porijeklom iz BiH trenutno živi u Kanadi, zatražio podršku Kanade ulasku BiH u NATO, što bi značilo stabilnost za cijeli region. Rekao da bi potpisivanje određenog broja Sporazuma (O socijalnoj zaštiti, O mladima zaštiti investicija i O dvojnog državljanstvu) u mnogome doprinijelo kvalitetu života bh dijaspore u Kanadi. G. Bećirović se interesovao i za mogućnost aktualiziranja imenovanja počasnog konzula Kanade u BiH, te predložio ovo pitanje za razgovore prilikom posjete g. Šera Bosni i Hercegovini. Na kraju je kazao da je "kanadska priča" planetarna, načinom života ljudi različitih vjera i nacija koji žive i mogu živjeti zajedno, te da je uspjeh BiH globalni.

g. Raguž: U ime Doma naroda PS BiH je uputio pozdrave i zahvalnost domaćinima na veoma srdačnom prijemu, te na aktivnom sudjelovanju Kanade u procesima deminiranja i mirovnim misijama. Posebno izrazio nadu da će Kanada na svoj način (svojim kapacitetima) učestvovati u izgradnji demokratskih institucija Bosne i Hercegovine. Pridružio se kolegama iz delegacije i izrazio posebno zadovoljstvo pozivom g. Šeru, predsjedniku Predstavničkog doma Kanade da posjeti BiH.

Sastanak sa g. Noel Kinselom, predsjednikom Senata Kanade

g. Kinsela: Nakon izražene tople dobrodošlice, senator Kinsela je istakao značaj parlamentarne diplomacije, otvorenog razgovora i dijaloga parlamentaraca dvije zemlje koji ponekad mogu rješavati i mnoga nerješiva pitanja. Također kazao da ljudi sa naših prostora dolaze u Kanadu više od 150 godina. Izrazio zahvalnost Kanade za građane BiH koji su došli živjeti u ovu zemlju. Izrazio nadu da ćemo naše odnose učiniti boljim.

g. Živković: Zahvalio na pomoći koju je Kanada pružala BiH kroz razne aktivnosti, istakao značaj euroatlanskog puta BiH te s tim u vezi izrazio nadu da će Kanada podržati nastojanja BiH za integracije u Evropsku uniju i NATO. Istakao da mu je posebno zadovoljstvo bilo čuti da se bh dijaspora uklopila i da čini „dobri“ dio Kanade, te da i mi u BiH žalimo zbog njihovog odlaska. Podsjetio senatora Kinsela na, još uvijek nepotpisane sporazume te zamolio da se razmotri mogućnost njihovog skorog rješavanja.

Sastanak sa g. Donaldom Oliverom, senatorom, predsjednikom kanadske grupe u IPU:

Senator Oliver je, uz želje delegaciji PS BiH za ugodan boravak u Kanadi, iskazao interes za procentualnu zastupljenost žena u parlamentu, pitanje deminiranja i površina koje su očišćene, te potrebama daljeg ulaganja, pitanje unapređenja saradnje BiH i Kanade aktivnijim učešćem formiranih grupa prijateljstva. Naglasio da parlamentarna diplomatija i susreti delegacija na najvišem novou doprinose jačanju saradnje, te je u tom smislu posebno pozdravio posjetu bh parlamentaraca. Informisao delegaciju o energetske i drugim potencijalima Kanade, koja se prostire na 7% ukupne površine zemlje, o velikim zalihama nafte, po kojim su drugi u svijetu, odmah iza Saudijske Arabije, velikim nalazištima uglja, ali i o potpisivanju Sporazuma sa EU u 2012. godini, što će omogućiti slobodniju trgovinu i povećanje GDP-a Kanade.

g. Živković: Uz zahvalnost za sve što je Kanada poduzimala na planu deminiranja, te optimizmu u pogledu daljeg angažovanja na ovim poslovima, g. Živković je informisao sagovornika o trenutnoj situaciji u BiH, u Parlamentarnoj skupštini BiH, te najavio dolazak delegacije PS BiH u IPU-u, na Jesenjem zasjedanju u oktobru mjesecu 2012. koji organizuje Parlament Kanade u Kvibeku.

Sastanak sa g. Robertom Gogenom, parlamentarnim sekretarom ministarstva pravde:

g. Živković: Iskoristio priliku te pomenuo važnost posjete g. Pitera Milikena, predsjednika Predstavničkog doma Kanade Bosni i Hercegovini 2008. godine i pozivu koji je uputio bh parlamentarcima da uzvrate posjetu Kanadi. U tom smislu informisao domaćine o mogućnostima ulaganja u BiH, o potencijalima u energetici, poljoprivredi, proizvodnji zdrave hrane. Također informisao sagovornike o značajnim reformama koje se provode u BiH, neophodnih za realizaciju evropskog puta i priključenja u euroatlanske integracije.

g. Raguž: Zahvalio na ukazanom gostoprimstvu članovima delegacije PS BiH. Uzvratio na upit domaćina o reformama u sudstvu i pravosudnom sistemu, istakavši problem korupcije zbog kojeg je BiH visoko na ljestvici pokazatelja o ovoj pošasti. Također kazao da pravosudni sistem BiH nije dobro postavljen, za razliku od Kanade gdje je opšte prisutna pravosudna i sistemska sigurnost, te da pravni i pravosudni sistem čine temelj svih reformi. U tom smislu naveo da bi to mogao biti segment u kojem bi se mogla iskoristiti iskustva Kanade te da bi i pomoć u tome dobrodošla. Također informisao da smo u nedavnim raspravama o tužiteljstvu zaključili da u BiH ni približno nemamo uslove za rad tako značajne institucije.

g. Bećirović: U svom izlaganju zatražio podršku Kanade za što skoriji ulazak BiH u NATO i EU, kao i u WTO. Rekao da su BiH i Kanada trajno povezani, velikim brojem građana Kanade porijeklom sa bh prostora. Izrazio nadu da će Kanada nastaviti podržavati projekte deminiranja BiH, te nadu da će Kanada ublažiti vizni režim za građane naše zemlje. Također pomenuo pitanje otvaranja počasnog konzulata Kanade u BiH.

G. Mekenzi: Kao i njegovi prethodnici, posebno naglasio potrebu kontinuiranog čišćenja zemlje od zaostalih mina, ali i potrebu uspostavljanja saradnje između naših zemalja na akademskom nivou te u vezi s tim predložio bolju saradnju univerziteta. Naveo primjer medicinske obuke koju je proveo Univerzitet Kvin.

Sastanak sa g. Džeraldom Kedijem, parlamentarnim sekretrom ministra međunarodne trgovine, za Agenciju za istraživanje atlanske Kanade i atlanski prolaz:

g. Živković: Iskoristio i ovaj susret kako bi izrazio očekivanja u rješavanju određenih neriješenih pitanja između BiH i Kanade, posebno onih vezanih za pitanja dijaspori, o kulturnoj, naučnoj, socijalnoj saradnji. Informisao g. Kedija o potencijalima i prirodnim resursima BiH te mogućnosti investiranja u određene privredne grane.

g. Kedy : S posebnim zanimanjem se interesovao o stanju u BiH, o reformskim procesima, saradnji sa zemljama EU, euroatlanskim integracijama BiH, kao i situaciji u Regionu nakon skorog ulaska naših susjeda u punopravno članstvo EU.

g. Bećirović: Informisao domaćine da je BiH opredijeljena za EU integracije, da su napravljeni pomoci(koraci) u tom pravcu, te da se očekuje u naredna tri mjeseca i poziv BiH za stalno članstvo u EU. Također upoznao i sa ohrabrujućim riječima na čikaškom samitu NATO-a, i izrazio očekivanja da će Kanada podržati euroatlanski put BiH.

Sastanak sa g. Dean Alisonom i članovima Stalnog komiteta za vanjske poslove i međunarodni razvoj Parlamenta Kanade:

Razgovori bili fokusirani uglavnom na upoznavanje članova BiH delegacije sa karakteristikama i biračkim tijelom ozbornih jedinica iz koje dolaze članovi ovog Komiteta (ističući tokom diskusije značajan broj i ulogu BiH dijaspori) te zainteresovanost za njihovo aktivnije uključivanje i veći angažman u svim tijelima. Domaćini informisani o nadležnostima za vanjsku politiku, koju u BiH vodi Predsjedništvo, te o zadacima PS BiH u vezi ratifikacije međunarodnih sporazuma. Od Kanadana je zatražena podrška euroatlanskom putu BiH, nastavak saradnje na ranije dogovorenim projektima deminiranja BiH, ali i pomoć u potpisivanju Sporazuma na čekanju, vezanim za socijalnu zaštitu-zbrinjavanje, pitanje mladih, ali i drugih značajnih za našu dijasporu. Istaknuto je također, da je veoma značajna globalna pozicija Kanade, odnosno za nas posebno da Kanada zadrži fokus u Jugoistočnoj Evropi. U više navrata članovi ovog Komiteta, iz pozicije i opozicije istakli su prednost Kanade, koja se ogleda u bogatstvu prisustva ljudi iz cijelog svijeta.

Sastanak sa g. Chris Alexander-om, parlamentarnim sekretarom ministra odbrane i članovima Stalnog Komiteta za odbranu:

g. Alexander: Izrazio dobrodošlicu BiH delegaciji, istakao da kanadski premijer i ministar odbrane aktivno su uključeni u sve što se dešava u Evropi.

g. Živković: Upoznao domaćine o nadležnostima vezanim za odbranu i vanjsku politiku koju u BiH ima predsjedništvo BiH. Istakao da je reforma odbrane jedna od najuspješnije provedenih reformi i da je bila produkt dogovora svih u BiH. Informisao o aktivnostima koje se poduzimaju na otklanjanju i posljednjih uslova za MAP (NATO), te da mi u BiH želimo standarde za onoliko vojske koliko naš budžet može dozvoliti.

g. Alexander: Informisao o načinu provođenja određenih reformi – obnove kanadske vojske, odlukom koju donosi Vlada o tome kako sprovesti odgovornost i obavezi i želji kanadskih građana da budu u potpunosti informisani u ovoj oblasti. Rekao da su u Čikagu (samit NATO-a) saznali da su i druge zemlje opterećene odgovornošću kad je u pitanju smanjenje budžeta za odbranu. Izrazio zadovoljstvo da je imao priliku posjetiti kanadske trupe dok su bile u BiH, te da je boravio šest godina u Afganistanu da su trenutno okupirani Libijom, Somalijom, istočnim mediteranom i Sirijom, Ukrajinom itd. Interesovao se za naše procjene i viđenje dizajniranja odbrane u dvadeset prvom vijeku, za odnose BiH i susjeda.

g. Živković: Naveo da BiH, za razliku od Kanade ima dosta ekonomskih problema, tako nam je koncipiran i budžet za 2012. godinu., te da su nam prioriteti da imamo dobro opremljenu, obučenu i efektivnu vojsku. Pomenuo učešće i naših vojnika u okviru NATO snaga u Afganistanu.

Sastanak sa članovima Stalnog komiteta za odbranu bio je fokusiran na određena pitanja kanadskih parlamentaraca u vezi sa očekivanjima BiH ulaskom u NATO, pitanju, viška oružja, zbrinjavanju

viška vojnika, te da li će se Izvještaj VE na Januarskom zasjedanju o BiH odraziti na članstvo BiH u Nato-u. S tim u vezi svi članovi Parlamentarne delegacije BiH su informisali o svim koracima koji se intenzivno poduzimaju u ovoj oblasti.

Sastanak sa g. Dave Levac, Predsjednikom zakonodavne skupštine Ontarija

U veoma srdačnom razgovoru razgovarano je o unapređenju parlamentarnih odnosa, s posebnim osvrtom na dijaspru, građane Kanade porijeklom sa bih prostora, kao prirodni most koji može doprinijeti bržem i sadržajnijem komuniciranju i saradnji između dvije zemlje. I u ovom razgovoru je inicirana potreba i želja BiH delegacije za ratificiranjem sporazuma koji su na čekanju, prije svega Sporazuma o socijalnoj zaštiti, Sporazuma o mladima i drugih, ali i unapređenju saradnje između univerziteta. G. Živković je pozvao g. Levac-a da posjeti BiH.

Sastanak sa g. Rob Fordom, gradonačelnikom Toronta:

G. Ford je izrazio zadovoljstvo da je visoka parlamentarna delegacija BiH u posjeti Kanadi, naveo da je i u Torontu velika bih zajednica a da ukupno u Kanadi ima oko 80 000 građana sa naših prostora. Interesovao se za najvažnije izvozne proizvode, BiH privredu, sport. Kazao da će imati na umu prijedlog o bratimljenju Sarajeva i Toronta, te da će pitanje ublažavanja viznog režima za građane BiH prosljediti mjerodavnim institucijama.

Susret sa predstavnicima BiH dijaspore u Torontu:

g. Živković: Obraćajući se našim sugrađanima koji žive u Torontu, g. Živković je iskoristio priliku i kazao da je parlamentarna delegacija BiH, na poziv Pitera Milikena, bivšeg predsjednika Predstavničkog doma Parlamenta Kanade (22.04.2008.godine), u posjeti Otavi i Torontu te ih informisao o susretima i razgovorima koji su vođeni sa predsjednicima Senata i Predstavničkog doma, te vodećim ljudima parlamentarnih tijela Kanade. Posebno naglasio da je insistirao na potpisivanju značajnih sporazuma o soc. zaštiti, o mladima, u okviru kojeg je i razmjena studenata, ali da, na žalost, Bosna i Hercegovina nije u vrhu prioriteta kanadske vlade. Što se tiče Sporazuma o dvojnomođavljanstvu, kazao da je problem u našem Ustavu koji propisuje da u tom slučaju moramo imati potpisan Sporazum. U vezi sa ekonomskom situacijom, istakao da je naša privreda posrnula, da bi nam dobrodošle investicije.

g. Davor: Veoma iscrpno informisao članove BiH delegacije o načinu kako je 32.000 ljudi samo preko Beča stiglo u Kanadu, da je ovdje došlo mnogo visokoobrazovnog kadra, mnogo inženjera, koji nisu imali problema sa zaposlenjem. Mnogi bi se rado vratili u BiH, zašto im trebaju i određeni pokazatelji o tome da mogu početi određene aktivnosti i biznis u BiH.

g. Bećirović: Naglasio da nema dobre ekonomije i situacije ulaganja ukoliko nema dobre političke klime. Smatra da bi bilo dobro da se na državnom nivou formira tijelo, organ za dijasporu. Govorio o prednostima ulaska u NATO, sigurnosnom momentu, potrebi da se radi na održanju identiteta.

g. Raguž: Govorio kao delegat Doma naroda, ali i bivši ministar za izbjegla i raseljena lica. Iznio podatak da je više od 40% stanovništva BiH napustilo zemlju. I bez obzira na sve razloge odlaska, danas bi to mogla biti naša prednost, u ekonomskom smislu. Naglasio potrebu da imamo državnu, institucionalnu strategiju, te da je iluzija da se bez političkog mogu očekivati i ekonomska rješenja i prosperitetni razvoj.

g. Samir Kazić: ukazao na veliku moć medija te da i dijaspora može dosta toga učiniti tim putem. Citirao Kenedija: "nemojte pitati šta zemlje(država) može učiniti za vas, već šta vi možete uraditi za državu". Naveo kao problem administrativne poteškoće u registraciji firme u BiH, te uporedio taj proces sa Kanadom, gdje to možete učiniti i putem interneta za 400 dolara. Interesovao se zašto je izdavanje bh pasoša među najskupljim u Kandi te određenim pitanjima administrativne prirode u Mostaru.

Na ovom sastanku je bilo interesovanja i za neka druga pitanja, sugestije, ali i želja da se od parlamentaraca čuju korisne informacije za sve one koji sebe jednog dana vide ponovo u BiH.

Povodom posjete Kanadi delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Ambasada BiH u Otavi je priredila Prijem kojem su prisutvovali predstavnici oba doma Parlamenta Kanade, diplomatskog kora, i predstavnici Udruženja građana porijeklom iz BiH u Kanadi.

Zapisnik sačinila:

Mirsada Bukarić-Kovačević

Dostavljeno:

- Kolegiju Predstavničkog doma PS BiH
- Kolegiju Doma naroda PS BiH
- Komisiji za vanjske poslove PD PS BiH
- Komisiji za vanjsku, trgovinsku i carinsku politiku DN PS BiH
- Grupi prijateljstva PS BiH sa parlamentarnim tijelima Kanade
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- arhivi